

Schets 4 – Het spijsoffer

Leviticus 2 en 1 Koningen 18:21-40

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Materiaal voor de tekening of schilderij (slotopdracht).
- Wierook voor de alternatieve opdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 2
 - ✓ 1 Koningen 18:21-40
 - ✓ Exodus 29:38-46
 - ✓ 2 Korinthe 2:14-16
 - ✓ Mattheüs 5:13
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 21
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, vraag 86
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, vraag 43
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 141:2
 - ✓ Psalm 116:7, 8 en 10
 - ✓ Psalm 115:2, 3 en 8
 - ✓ 'k Wil U, o God, mijn dank betalen
 - ✓ Vader, ik aanbid U
 - ✓ Voor Uw liefde, Heer' Jezus
 - ✓ Neem mijn leven
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat Hij ons genade en goedertierenheid bewijst.
 - ✓ Vraag om kracht en hulp van Gods Geest om de zonde uit ons leven weg te doen.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat gebeurde er als het spijsoffer werd gebracht?
2. Wat betekende het toen en wat is de les voor nu?

Alternatieve (start)opdracht

- Lees Leviticus 2 voor en laat de jongeren een tekening maken bij dit bijbelgedeelte. Wat werd er geofferd, hoe werd dit offer gebracht?
- Neem wierook mee en steek het aan. Praat door over de betekenis van de geur van wierook (bij de offers). Zing hierbij bijvoorbeeld psalm 141:2.

Achtergrondinformatie

Spijsoffer

Het Hebreeuwse woord voor 'spijs' betekent 'geschenk'. Het spijsoffer wordt de Heere aangeboden uit dank voor Zijn liefde en goedheid. Anders dan bij de andere offers vloeit er bij dit offer geen bloed. Er wordt namelijk geen dier gebracht, het is een graanoffer. Het offer bestaat uit vier onderdelen:

- Meelbloem;
- Olie;
- Wierook;
- Zout.

Het offer kon zowel onbereid als bereid worden gebracht. Bij een onbereid offer bracht men ongekookt meel, samen met olie, wierook en zout. Voor een bereid offer werd er van het meel koeken gemaakt. Deze koeken moesten ongezuurd zijn, er mocht geen gist of honing aan het deeg worden toegevoegd. De koeken konden in een oven of op een bakplaat worden gebakken of in een ketel worden gekookt. Een bijzonder spijsoffer was het offer van de eerste vruchten, dit zijn gedroogde groene aren.

De offeraar bracht de meelbloem of de koeken naar de priester, samen met de olie, wierook en het zout. De priester nam een deel van dit offer en verbrandde dat op het altaar. Zo was het een vuuroffer, een aangename geur voor de Heere. Het spijsoffer werd samen met een ander offer gebracht, vaak met een brandoffer of dankoffer. De betekenis van het offer ging dan samen op met de betekenis van het andere offer (bij brandoffer een smeekbede, bij dankoffer de lof). Het spijsoffer wordt ook wel een gedenkoffer genoemd. De offeraar vraagt met het offer of de Heere hem goedgunstig wil gedenken.

Het grootste deel van het offer werd niet verbrand, maar gegeven aan de priesters. Alleen zij mochten dit spijsoffer eten.

Dat er geen gist of honing aan het offer toegevoegd mag worden, heeft wellicht te maken met de betekenis ervan. Gist staat in de Bijbel symbool voor zonde en onreinheid. Ook honing kan als gistmiddel worden gebruikt. Bovendien speelde honing een belangrijke rol in de afgodendienst. Ook dat zou een reden kunnen zijn waarom de Israëlieten het niet mogen gebruiken.

Met nadruk wordt gezegd dat er zout aan het offer moet worden toegevoegd. Dit was om bederf tegen te gaan. Zout staat ook symbool voor Gods verbondsrelatie met Israël. Het wordt hier dan ook het zout van het verbond genoemd, zie ook Numeri 18:19. Het duidt op de blijvende relatie tussen de Heere en het volk, die nooit verbroken zou worden. Zo wijst dit zout de offeraar op het verbond.

1 Koningen 18:21-40

Een derde ontmoeting in dit hoofdstuk is die tussen Elia en het volk. In het Hebreeuws staat letterlijk: 'Zo de HEERE de (dat wil zeggen: de enige, ware) God is...'. Uit het stilzwijgen van het volk wordt hun geestelijke toestand duidelijk. Ze willen niet kiezen tussen de HEERE en Baäl. De uitdrukking 'op twee gedachten hinken' kan ook worden vertaald met: 'aan beide zijden mank gaan', iets wat ten diepste onmogelijk is. De Bijbel houdt ons hier de spiegel voor: willen wij de dienst van de HEERE ook combineren met iets anders? Dat is ten diepste onmogelijk!

De Baälspriesters en Elia vragen allebei om vuur. Dit was voor Elia geen waagstuk, maar een geloofsstuk dat hij deed in gehoorzaamheid aan de HEERE (vers 36). Let op de verschillen.

De Baälspriesters:

- waren met velen; volgens de heidense opvatting hadden ze vanwege hun aantal veel meer kans op verhooring. Elia is alleen.
- mogen als eerste een var kiezen; Elia neemt het overgeschoten dier.
- roepen van de morgen tot de middag; Elia roept slechts eenmaal.
- zetten hun roepen op drie manieren kracht bij: ze springen tegen het altaar (hiermee worden rituele dansen bedoeld); ze verwonden zichzelf (met hun bloed willen ze de god gunstig stemmen); ze profeteren (bedoeld wordt, dat ze in extase raken). Elia bidt een eenvoudig gebed, zonder uiterlijk vertoon.
- krijgen geen antwoord. De HEERE beantwoordt Elia's gebed direct met vuur uit de hemel.

Dit gedeelte is voor ons een krachtige aansporing tot het eenvoudige gebed: 'Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.' (Jakobus 5:16)

Elia maakt zijn altaar van twaalf stenen. Daarmee geeft hij uitdrukking aan de geestelijke eenheid die er tussen twee- en tienstammenrijk zou moeten zijn, ook op een moment dat Israël gescheurd is. Dan laat Elia alles drie keer met water begieten, om de schijn te vermijden dat het vuur door mensen aangestoken zou zijn. Het water wordt gehaald uit een bron dicht bij de Karmel.

Op het moment dat het spijsoffer gebracht wordt, begint Elia te bidden. Zijn gebed valt precies samen met de offers die in de tempel worden gebracht (het dagelijks offer van brandoffer en spijsoffer). Net zoals de rook van het offer naar God omhoog stijgt, gaat Elia's gebed naar God in de hemel. En ook dit offer aanvaardt de Heere, dat wordt op een bijzondere manier duidelijk. Elia roept God aan als de God van Abraham, Izak en Jakob. Daarmee doet hij een beroep op de verbondstrouw van de HEERE, maar ook een appel op het volk. Niet Baäl, maar de HEERE is de God van hun vaders. Verder doet Elia een beroep op de eer van de HEERE. Het moet bekend worden, dat Hij God in Israël is.

We kunnen het slot van vers 37 ook vertalen met: 'en dat Gij hun hart achterwaarts omwendt'. Het is dan een gebed om bekering van het volk.

Ook hierin liggen lessen voor het gebed: we mogen een beroep doen op de trouw en de eer van God, als we Hem vragen om bekering van onszelf en anderen.

Elia doodt de Baälsprofeten. Dat lijkt streng, maar het is verdiend. Hoeveel kostbare mensenzielen hebben deze goddeloze profeten niet (voor eeuwig!) misleid? Het uitroeien van deze profeten is ook tot bescherming van Israël, zodat zij niet meer misleid zullen worden. Het is bovendien naar Gods bevel (Deuteronomium 17:5).

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1. -
2.
 - a. Het is één van de geschenken van de wijzen. In de tempeldienst speelde het een rol, denk aan het reukofferaltaar.
 - b. Het zorgt ervoor dat het offer aangenaam ruikt. Dit duidt erop dat het een aangename geur voor de Heere is, dat Hij het offer aanneemt.
 - c. Wie in Christus is, verspreid een aangename geur, net zoals het offer.
 - d. Als je voorbij leeft aan deze boodschap, wordt de geur die anderen uitspreiden voor jou een doodsgeur.
3.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. In het gebed. Als je in de kerk komt en wel in het bijzonder bij de bediening van de sacramenten.
4. Zout is nodig om smaak te geven. Als het zout niet meer zout is, dan kan niks anders smaak brengen. Als je als christen geen zout bent, dan is er niemand anders in deze wereld die de smaak van God en Zijn Koninkrijk aanbrengt. Het is een dure plicht van christenen om het licht en zout te zijn in deze wereld, om te getuigen van Christus en op Hem te wijzen. Want als zij het niet doen, wie moet het dan doen?
5. De Heere Jezus heeft Zijn leven gegeven en zo het volmaakte offer gebracht. Dit offer was aangenaam in Gods oog. Het heeft de zonden verzoend. Daardoor kunnen ook wij tot God de Vader gaan en in het geloof aangenaam zijn voor Hem. De Vader gedenkt aan het offer dat Zijn Zoon bracht en wij mogen in ons gebed hierop pleiten. Om Jezus' wil kan de Vader in gunst aan ons gedenken.
6. Dat doe je door letterlijk de zonden uit je leven weg te doen en afstand te nemen van alles wat je tot zonde verleidt en bij de Heere vandaan haalt. *Noem met elkaar concrete voorbeelden. Bedenk dat we dit niet zelf en in eigen kracht kunnen, maar het is wel wat de Heere van ons vraagt en met Gods hulp kunnen we zo tegen de zonde strijden en in Zijn Naam overwinnen.*
7.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. Op www.heidelbergse-catechismus.nl vind je naast de gewone versie ook een hertaling. Dit kan helpen om de tekst beter te begrijpen.
Wat nut heeft het offer en de dood van Christus aan het kruis nog meer voor ons?
Door Zijn opstandingskracht wordt onze oude mens met Hem gekruisigd, gedood en begraven. Hierdoor regeren onze slechte verlangens niet meer in ons, maar geven wij onszelf als een dankoffer aan Hem.

Slotopdracht

-